

Folkets Villie, forsvinder, men ogsaa saaledes, at de, der opførte den imod Folkets Villie, drages til Ansvar, straffes og idømmes Erstatning. Det er jo en gammel Venstretanke, jeg her fremdrager. Det var Ord, der lode atter og atter under den store Forfatningskamp, ikke blot fra Socialdemokrater, men ogsaa fra Venstremænd, at den Tid kom forhaabentlig, at de daværende Ministre blev dragne til Ansvar og maatte betale Erstatning. Populært blev det ofte formet saaledes, at den Tid vilde nok komme, da Kongsdal og Skafføgaard maatte springe. Jeg tror heller ikke, at man i den parlamentariske Kamp naar til den fulde og afgørende Sejr, før der er statueret det Eksempel, som bør statueres, saa snart Tiden er moden dertil. Og der vil jo, saafremt de parlamentariske Tilstande fortsættes, komme den Dag, da Demokratiet har Flertal i Landstinget, og Højesteretsassessorposterne efterhaanden ere bleve besatte med frisindede, folkelige Mænd, hvad der burde være en demokratisk Regerings Opgave at sørge for. Altsaa der kommer en Dag, da Demokratiet ogsaa behersker Rigsretten, som det skete i Norge i 1884, og den Dag er efter min Mening Tiden kommen til at anlægge Rigsretssag mod de provisoriske Ministre, kræve dem til Ansvar, faa dem dømt og idømte Erstatning, saaledes at Statskassen faar de Penge tilbage — i alt Fald saa mange, som paa nogen Maade muligt —, der ulovligt og grundlovsstridigt bleve givne ud til Foretagender, som Folket bestemt modsatte sig. Først naar et saadant Eksempel er statueret, er der sat en afgørende Bom imod, at vi nogen Sinde kunne vende tilbage til saadanne Tilstande. Jeg vil altsaa gerne udbede mig en nærmere Forklaring af, om § 15 har tilbagevirkende Kraft eller ej, og hvis den har det, vil jeg meget anbefale, at den affattes saaledes, at den ikke forhindrer et Folketing i fremtidig at rejse Rigsretstiltale mod Provisoriministrene.

Dermed har jeg nævnt de Punkter, som efter min Formening bør være dem, som et kommende Udvalg eller den kommende Behandling særlig hefter sig ved. Bortset herfra og maaske fra enkelte Smaating i de øvrige Paragraffer, som jeg ikke skal komme ind paa ved denne Lejlighed, kan jeg give Lovforslaget min Tilslutning.

Deutzer: De Bestemmelser, som vi i den nugældende Lovgivning have om

Ministres Ansvar, ere meget faa. De indskrænke sig væsentlig til det Par Ord, som findes i Grundloven desangaaende, nemlig, at den Minister, der har kontraheret, er ansvarlig, at Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse, og at deres Ansvarlighed bestemmes nærmere ved Lov. Det, man altsaa væsentlig skal holde sig til, er hvad man kalder almindelige Retsgrundsætninger og Straffeloven. Men det er straks klart, at de almindelige Retsgrundsætninger ikke kunne være vejledende ved alle de mange specielle Spørgsmaal, som her komme frem, i alt Fald ikke i tilstrækkelig Grad, og det er lige saa klart, at de Regler, som findes i Straffeloven om Embedsmænd i Almindelighed, ingenlunde i det hele taget kunne passe paa Ministre, der jo maa indrømmes at være en ganske særlig Klasse af Embedsmænd og have et ganske særligt Tary at varetage. Det har man set allerede ved Grundlovens Givelse, og derfor udtales det i Grundloven, at deres Ansvarlighed skal bestemmes ved Lov. Men det kan ikke skjules — og det er ogsaa kommet frem i Dag — at det gælder om at vælge det rigtige Øjeblik til at fremsætte et saadant Lovforslag. Det kan derfor egentlig ikke vække saa megen Forundring, at det har varet en rum Tid, inden dette Lovforslag er fremkommet. Om det nu er den bejlelige Tid, det vil jo snart Erfaringen vise. Jeg tror det egentlig, haaber det i alt Fald. Jeg finder nemlig, at dette Lovforslag i det hele taget er et godt Grundlag for Ordningen af hele dette Spørgsmaal.

Naar jeg ser hen til Forslagets Form, er det i alt væsentligt, næsten helt igenem, naar man undtager nogle faa Paragraffer, en ordret Afskrivning af det Forslag, som min ærede Sidemand, Folketingsmanden for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) har fremsat i Foraaret. Dette siger jeg ikke for derved at ville kritisere eller dadle det, tværtimod mener jeg, at naar man er fornøjet med det Udtryk, Tanken har faaet hos en anden, skal man ikke vise en let købt Originalitet ved at forandre paa Ordene. Jeg synes, det er rigtigt, at man tager Ordene, naar man finder, at de ere et tilstrækkelig godt Udtryk for den Tanke, som man ogsaa selv har. Jeg kunde kun ønske, at det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds, der jo som Medlemmerne bekendt ved nødvendigt Forfald er forhindret i at være til Stede, var her i dette Øjeblik. Han vilde saa, antager jeg, dels glæde sig over